
طراحی مدل توسعه پایدار مشارکت ورزش دانش آموزی ایران

مهدی نصیری خوزانی^۱، شهرام عروف زاد^{۲*}، محمد علی نادى^۴

ص.ص: ۱۰۸-۱۳۰

تاریخ دریافت: ۹۸/۰۷/۰۵

تاریخ تصویب: ۹۹/۰۱/۰۸

چکیده

هدف از اجرای پژوهش حاضر طراحی مدل توسعه پایدار مشارکت ورزش دانش آموزی ایران بود. روش پژوهش کیفی و با استفاده از نظریه داده بنیاد بود که یک روش پژوهشی استقرایی و اکتشافی است. قلمروی پژوهش تحقیق شامل کارشناسان و ذی نفعان محیط نزدیک و دور حوزه ورزش دانش آموزی بود. از روش نمونه‌گیری، گلوله برفی مبتنی بر رویکرد نظری استفاده شد و تا رسیدن مقوله‌ها به اشباع نظری ادامه یافت و تعداد ۲۰ مصاحبه نیمه ساختار مند و اکتشافی انجام گرفت. اعتبار یافته‌ها با روش‌های تطبیق توسط اعضا، بررسی شد. نتایج تحلیل داده‌ها در طی سه مرحله کدگذاری باز، کد گذاری محوری و کد گذاری انتخابی به مفاهیم مجزا تفکیک شدند. یافته‌های پژوهش نشان داد که فرآیند کد گذاری در چارچوب ابعاد ۶ گانه مدل پارادایمی شامل: عوامل زمینه‌ای مانند بسترسازی زیر ساخت‌های سخت افزاری، نرم افزاری و نیروی انسانی متخصص، شرایط علی مانند ایجاد نگرش ورزش خواهی و نوع دوستی در بین دانش آموزان، پدیده مرکزی به مؤلفه‌هایی از جمله توسعه کل نظام ورزش با ورزش تربیتی، عوامل مداخله‌گر مانند وجود موازی‌کاری در سازمان‌های ورزشی و راهبردهایی هم چون اصلاح و تسهیل قوانین و مقررات جذب حامیان مالی و خیرین و پیامدهایی مانند رسیدن به عزت و اقتدار ملی شناسایی و استخراج گردید. نتایج تحقیق حاکی از آن است که هم افزایی و مشارکت خانواده‌ها، سازمان‌ها و نهادها، باعث پویایی دانش آموزان و نشاط اجتماعی می‌شود و بستر را برای تأمین منابع مالی و توسعه زیر ساختی حوزه ورزش دانش آموزی فراهم می‌نماید.

کلیدواژه: مشارکت، ورزش دانش آموزی، توسعه پایدار، هم افزایی، منابع

^۱ . دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان(خوراسگان)، اصفهان، ایران

^۲ . استادیار گروه مدیریت ورزشی دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان،(خوراسگان)، اصفهان، ایران

^۳ . دانشیار گروه مدیریت آموزشی دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان،(خوراسگان)

اصفهان، ایران

ایمیل نویسنده مسئول: arooufzad@gmail.com

Developing the Sustainable Development Model of Student Sport Participation in Iran

Nasiri Khozani, M. (MA), Aroufzad, SH*. (PhD), Nadi, M.A. (PhD)

Abstract

The aim of this study was to develop the sustainable development model of student sport participation in Iran. The research method was qualitative using grounded theory that is an inductive and exploratory research method. The research domain included experts and beneficiaries of the near and far environments of student sport. The sampling method was snowball based on the theoretical approach and continued until theoretical saturation. 20 semi-structured and exploratory interviews were conducted. The members investigated the validity of the findings by matching methods. The results of data analysis were divided into separate concepts during three levels of open coding, axial coding, and selective coding. The findings showed that the coding process within the 6 dimensions of the paradigm model including contextual factors such as laying the groundwork for software, hardware and specialist human force infrastructure, causal conditions such as creating an attitude of sportsmanship and altruism among students, central phenomenon components such as development of the whole system of sport with educational sport, intervening factors such as the parallelism of sport organizations and strategies such as the revision and facilitation of laws and regulations on the attraction of financial sponsors and charities and consequences such as achieving national dignity and authority was identified and extracted. The results showed that the synergy and participation of families, organizations and institutions enhance student dynamism and social vitality and lay the groundwork for the development of financial sources and infrastructure of student sport.

Keywords: participation, student sport, sustainable development, synergy, sources.

مقدمه

تربیت بدنی، بخش مهمی از تعلیم و تربیت است که از طریق حرکت و فعالیت‌های بدنی جریان رشد را در تمام ابعاد وجودی انسان تسهیل می‌کند و موجب شکوفایی استعدادها می‌شود و هم چنین توسعه آن زمینه ساز تأمین و تربیت نیروی انسانی سالم است و بخشی از برنامه‌های توسعه ملی به‌شمار می‌آید (۱۴). همچنین تربیت بدنی، فرایندی آموزشی است که در آن از فعالیت جسمانی به عنوان راهی برای کمک به دانش آموز به منظور کسب مهارت، آمادگی، دانش و نگرش مثبت در راستای رشد مطلوب، کسب سلامت عمومی و به حداکثر رساندن فرصت‌ها برای اجرای فعالیت بدنی استفاده می‌شود (۷). از این رو، سرمایه‌گذاری در حوزه ورزش موجب کاهش هزینه‌ها در بخش‌های بهداشت، درمان و مراکز مبارزه با مفاسد اجتماعی و پایین آوردن سطح ناهنجاری‌های فردی و اجتماعی می‌شود (۲). در همین راستا، مجموعه‌ی تربیت بدنی و فعالیت‌های ورزشی وزارت آموزش و پرورش به عنوان یکی از متولیان اصلی ورزش تربیتی و پرورشی دانش‌آموزان مأموریت دارد تا ضمن توسعه و تقویت درس تربیت بدنی در میان دانش‌آموزان فعالیت‌های ورزشی فوق برنامه را در چهارچوب سند تحول بنیادین، برنامه‌ی درس ملی و اهداف و سیاست‌های وزارت آموزش و پرورش گسترش دهد. (۱۹). البته فعالیت‌های فوق برنامه در خارج از کلاس درس منجر به کسب تجربه و یادگیری دانش‌آموزان در فعالیت‌های ترکیبی شامل جسمانی، هنری، حرفه‌ای در مدرسه و جامعه می‌شود و مشارکت در این فعالیت‌ها آنان را با مجموعه‌ی گسترده‌ای از نتایج علمی، روانی و اجتماعی مثبت پیوند می‌دهد (۲۵). همینطور ورزش عرصه‌ای است که به طور بالقوه آموزش را در دوران نوجوانی و جوانی تسهیل می‌کند و مشارکت ورزشی می‌تواند بر پیشرفت جوانان تأثیر مثبتی داشته باشد، مانند روابط مثبت بین گروهی که زمینه‌ی مفید و مطلوبی را برای جامعه فراهم می‌کند (۲۹). البته ورزش مدارس متناسب با جمعیت دانش‌آموزی با کمبودهای اصولی مواجه است که مهم‌ترین آن‌ها کمبود معلم ورزش به خصوص در مقاطع ابتدایی است. همچنین ورزش مدارس بیشترین کاستی‌ها را در زمینه‌ی امکانات فیزیکی و اماکن ورزشی در حد نیاز دارد که خود مانع از دستیابی به اهداف مدنظر بوده است. یکی از محورهای قابل توجه در حوزه‌ی ورزش تربیتی، میزان مشارکت دانش‌آموزان در برنامه‌های ورزشی است، که امکان جذب دانش‌آموزان نیازمند توجه به ورزش مدارس و برنامه‌ریزی مناسب‌تر است (۶). همان‌طور که در طراحی مدارس کنونی، بدون توجه به قابلیت‌های عملکردی آموزشی فضای باز، با تأکید بر جنبه‌ی سرگرمی و تفریح، به صورت فضاهای کمابیش کوچک مطابق الگوی محوطه‌سازی مسکونی و پوشیده شده با آسفالت به همراه برخی عناصر و تجهیزات محدود برای بازی و فعالیت‌های فیزیکی است (۱۱). لذا مقایسه شاخص‌ها نشان می‌دهند که مهم‌ترین آسیب‌ها و مشکلات آموزش و پرورش در این بخش به این صورت است که نسبت اعتبارات دولت برای آموزش و پرورش نسبت به تولید ناخالص ملی که در سال‌های مختلف بین ۳ تا ۴ درصد نوسان داشته است از میانگین جهان که در دهه گذشته ۴/۸ درصد بوده پایین‌تر و از میانگین کشورهای توسعه یافته (۵/۱ درصد) بسیار پایین‌تر است (۱۲). اما از طرفی ورزش و تفریح عامل مهمی در تأمین سلامت جسم و روان، غنی‌سازی اوقات فراغت، گسترش روابط اجتماعی، دورشدن از زندگی ماشینی و بازگشت به طبیعت است. درحقیقت، امروزه انگیزه‌ی مردم دنیا از شرکت در فعالیت‌های ورزشی،

دستیابی به درجه‌های بالا و شعار المپیک (سریع‌تر، بالاتر، قوی‌تر) نیست؛ بلکه ارتقای سلامتی، تندرستی و نشاط، برقراری روابط اجتماعی سالم و دوری جستن از بیماری‌ها می‌باشد (۲۶).

بنابراین می‌توان اذعان نمود با توجه به مزایای فعالیت‌های بدنی و ورزش، درک و ارتقای مشارکت در کودکان و نوجوانان آینده ساز جامعه از اهمیت به‌سزایی برخوردار است. مشارکت از جمله پدیده‌هایی است که از دیرباز وجود داشته و همواره با زندگی انسان‌ها پیوند داشته است، لازمه زندگی جمعی و گروهی وجود همکاری، مساعدت و مشارکت می‌باشد که متناسب با شرایط اجتماعی در زمان و مکان خاص خود به صورت‌های مختلف شکل گرفته است (۱۸). لذا سازمان‌ها برای دستیابی به عملکرد مؤثر و مقابله با مشکلات و موانع سد راه پیشرفت خود، نیاز به مشارکت و همکاری متقابل سایر سازمان‌ها دارند و سازمان‌های ورزشی و آموزشی از این قاعده مستثنی نیستند و افزایش مشارکت در ورزش می‌تواند تأثیر عمیق و مثبتی بر عوامل اجتماعی، اقتصادی، سلامت فرد و جامعه گذاشته و همچنین منفعت ایجاد کند (۲۱). با این حال، مبنای مشارکت ورزشی، از سطوح ورزش تربیتی، ورزش همگانی، ورزش قهرمانی و ورزش حرفه‌ای تشکیل شده است و برای هر کشوری مهم است که با حفظ تعادل در این سطوح و اولویت‌بندی این ابعاد براساس کاربرد و اهمیت آن‌ها، ساختار ورزش کشور خود را توسعه و گسترش دهد (۹). به عبارتی مسیر توسعه ورزش در جوامع، به طور حتم از ورزش در آموزش و پرورش می‌گذرد، جهت توسعه و گسترش ورزش در تمامی ابعاد نیازمند توجه ویژه به ورزش در آموزش و پرورش می‌باشد (۱۰).

با این اوصاف، امروزه به مشارکت به‌عنوان مؤلفه اساسی و تفکیک‌ناپذیر توسعه نگریسته می‌شود. توسعه در معنای عام، فرآیند تحولی پیچیده و همه‌جانبه و برنامه‌ریزی شده است که در زندگی اجتماعی-اقتصادی و سیاسی و فرهنگی یک جامعه یا سازمان رخ می‌دهد و آن را از وضع موجود به وضع مطلوب هدایت می‌کند (۱۷). بنابراین، با عنایت به نقش و اهمیت سازنده ورزش در حفظ، بهداشت و ارتقای سطح سلامت جامعه، لازم است با برنامه‌ریزی اصولی و منطقی و مبتنی بر نیازهای آموزش و پرورش و رویکردهای تربیت‌بدنی و ورزش در مسیر دستیابی به چشم‌انداز توسعه کشور در بخش تربیت‌بدنی و ورزش مدارس همگام با سایر دستگاه‌های اجرایی گام برداشت (۱۵). لذا با اهداف توسعه پایدار در زمینه‌های پایداری اجتماعی، اقتصادی و زیست‌محیطی، گام‌های بلند پروازانه‌ای را در جهت توسعه بر داشته و دیدگاه نسبتاً پایداری نسبت به گذشته به دست آورده است، اما چالش‌هایی همچون پیاده‌سازی و چگونه عملیاتی نمودن تغییرات همچنان وجود دارد (۲۳).

بنابراین مشارکت در حکم یک پدیده اجتماعی در مکاتب متفاوت فکری نظریه پردازی شده است. انطباق سطح نظری و عملی در ایده‌های اجتماعی از جمله مشارکت، نیازمند پژوهش‌های فراگیر در جامعه مورد نظر است (۱۶). بر همین مبنا تحقیقاتی مرتبط با پژوهش حاضر انجام شده است که می‌توان به مطالعه کیفی همی نژاد و همکاران (۱۳۹۵) اشاره نمود که با هدف واکاوی نقش عوامل زمینه‌ای (خانواده و همسالان، مدرسه و رسانه) در نهادینه فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان انجام گرفت. یافته‌های پژوهش نشان داد که حمایت عاطفی، شناختی والدین و همسالان، حمایت اقتصادی والدین و همراهی و مشارکت والدین و

همسالان، فعالیت‌های درون مدرسه و بیرون مدرسه و راهکارهای جذب، آموزش ورزش‌ها و الگوهای حمایتی رسانه‌ها در راستای توسعه فرهنگ ورزش کودکان و نوجوانان نقش مهمی دارند. همچنین رحمتی و همکاران (۱۳۹۷) در پژوهشی با هدف مطالعه‌ی عامل‌های مؤثر بر فرآیند مشارکت ورزشی اظهار داشتند که فرآیند مشارکت ورزشی در وهله‌ی اول از طریق فرآیند جامعه‌پذیری و میزان حمایت‌های دریافتی مختلف آغاز می‌گردد، در مرحله‌ی بعد با استمرار مشارکت ورزشی، هویت ورزشی ورزشکاران شکل گرفته و با توجه به نقشی که هویت ورزشی در باز تعریف ورزشکاران در جامعه دارد، تعهد ورزشی نیز شکل می‌گیرد. هم‌چنین فشارهای ساختاری و اجتماعی نیز نقش تعیین‌کننده‌ی آن در فرآیند جامعه‌پذیری ورزشی، هویت ورزشی، تعهد ورزشی و مشارکت ورزشی ورزشکاران ایفاء می‌کنند. خشنوا دانا (۱۳۹۵) در پژوهشی که به بررسی توسعه فضای ورزش شهری بر مشارکت مردمی و نقش آن در توسعه پایدار پرداخته بود، اظهار داشت که مکانیزم‌های خصوصی‌سازی راه حلی در جهت منطقی کردن ساختار اقتصادی جامعه، کاهش بار مالی، افزایش کارایی، گسترش فعالیت‌ها و تجهیز منابع مالی دولت و استفاده کارآمد از امکانات و منابع موجود بهره‌گیری شده است. بطوری که، امکان زمینه‌سازی فعالیت‌های سرمایه‌گذاری بخش‌های غیر دولتی به نحو مطلوب و مناسب فراهم نشده است.

در پژوهشی دیگر توسط آدیتونجی و الوسولا^۱ (۲۰۱۷) تحت عنوان مزایای مشارکت ورزشی جوانان بیان داشتند که، افزایش مشارکت ورزشی می‌تواند تأثیر عمیق و مثبتی بر عوامل اجتماعی، اقتصادی، سلامتی فرد و جامعه گذاشته و معتقدند که مدارس مختلف از ابتدایی تا مؤسسات عالی رتبه، باید از طریق وزارتخانه‌های ورزشی، جوامع بشری دوستانه، سازمان‌های داوطلبانه و شرکت‌های چند ملیتی، برای جمع‌آوری کمک‌های مالی و پرداخت هزینه‌های ورزشی دانش‌آموزان و دانشجویان، امکانات ورزشی مناسب و با کیفیت خوب، تجهیزات و لوازم بادوام و انگیزه‌های لازم برای ورزشکاران، اقدام نمایند. همچنین اظهار داشتند که مشارکت دانش‌آموزان در برنامه‌های ورزشی خارج از مدرسه به بهبود بیشتر مهارت‌های آنان کمک می‌کند و رابطه صمیمانه‌ای بین مدارس که در این برنامه‌ها مشارکت می‌کنند بوجود می‌آورد و پیشرفت حاصل شده توسط دانش‌آموزان شرکت‌کننده، به جنبش انسانی در مدارس منجر می‌شود. در این راستا مک کی، کامینگ و بلیک^۲ (۲۰۱۹) در پژوهشی با عنوان دوست یا دشمن با مشارکت ورزشی جوانان؟ اذعان نمودند که مشارکت ورزشی جوانان به عنوان بخشی سالم از شیوه زندگی ترویج یافته است و مزایایی برای آمادگی جسمانی، توسعه اجتماعی و سلامتی ذهنی را دارد و می‌تواند بر اخلاق، رفتار، فعالیت بدنی و سلامت اسکلتی عضلانی در مادام‌العمر تأثیر بگذارد. البته، ورزش دارای آسیب دیدگی‌هایی می‌باشد که برای ورزشکاران جوان ممکن است عواقب کوتاه یا بلند مدت داشته باشد. در کل شواهد

1. Adetunji & Olusola

2. McKay, Cumming & Blake

موجود نشان می‌دهد که ورزش تاثیر مثبتی بر سلامت کودکان و نوجوانان دارد، در صورتی که وضعیت رشد و بار آموزشی به طور مناسب مدیریت شود. در حیطه مشارکت ورزشی کومار^۱ و همکاران (۲۰۱۸) در پژوهش خود اذعان نمودند که مشارکت ورزشی با استفاده از خط مشی‌ها و تسهیلات مورد نیاز منجر به ارتقاء سلامتی و تندرستی شرکت کنندگان و افزایش سرمایه اجتماعی می‌گردد، بنابراین اظهار داشتند که سیستم‌های ارائه دهنده‌ی ورزش با هدف تسهیل مشارکت ورزشی، نیازمند همکاری متقابل بین سازمان‌های ذینفع می‌باشند و یک واگرایی واضحی بین خط مشی و اهداف ورزشی در بخش‌های خصوصی و دولتی وجود دارد. در حوزه ورزش دانش آموزی جانسون^۲ و همکاران (۲۰۱۸) در پژوهشی دیدگاه‌های دانش آموزان و طراحی محتوا و اندازه‌های فضای ورزشی مدارس را بررسی کرد و اظهار نمود که فعالیت‌های ورزشی دانش آموزان به شدت به فعالیت‌های اجتماعی مربوط می‌شود و بیان داشت که مدارس با فضای متوسط، فاقد مکان‌های کافی و متنوع برای استفاده دانش‌آموزان بود. محدودیت فضا برای فعالیت‌های اجتماعی و ورزشی منجر شد که فضاهای بیشتری درخواست شود، در حالی که در مدارس بزرگ شهرها، با فضای بیشتر و جنبه‌های اجتماعی و محتوای متنوع‌تر، نقطه‌ی شروع برای فعالیت‌های جسمانی بود، و با اهمیت دادن به تجهیزات بازی و فضای سبز، به طور فزاینده‌ای از فعالیت‌های در فضای باز و سلامت دانش‌آموزان حمایت می‌کنند.

با این تفاسیر معاونت تربیت بدنی و سلامت وزارت آموزش و پرورش و فدراسیون ورزش دانش‌آموزی می‌تواند، با یک برنامه مدون و کاربردی و آینده‌نگر و با ایجاد مشارکت و همکاری و تعامل متقابل با وزارت و ادارات ورزش و جوانان، فدراسیون‌ها، هیأت ورزشی، انجمن‌های ورزشی، باشگاه‌ها، شهرداری‌ها، رسانه‌ها، جذب خیران ورزش یار، سازمان‌های مردم نهاد، خانواده‌ها و پژوهشگران دانشگاهی، می‌توانند دانش‌آموزان را در عرصه ورزش قهرمانی، پهلوانی، تربیتی و سلامت به مقصد و آرمان‌های مورد نظر برسانند، و فور استعداد و علاقه دانش‌آموزان ایرانی به ورزش و تربیت بدنی، فرصت خوبی را در اختیار متولیان حوزه ورزش دانش‌آموزی قرار می‌دهد تا به اهداف مدنظر در این حوزه دست یابند. اکنون با توجه به مطالب ذکر شده و اهمیت موضوع و نبود طرح، الگو و یک مدل علمی در حوزه مشارکت ورزش دانش‌آموزی، محقق را بر آن داشت از طریق مفاهیم شناسایی شده، مدلی را ارائه نماید تا متولیان و سیاستگذاران ورزش دانش‌آموزی بتوانند در برنامه‌ریزی‌های آتی خود در جهت ارتقای جایگاه ورزش مدارس بویژه در عرصه بین‌المللی و ارتقای سلامت جامعه، داشتن سبک زندگی سالم و پویا و هم چنین مشارکت و همیاری سازمان‌ها، نهادها و خانواده‌ها در جهت توسعه و تعالی ورزش دانش‌آموزی استفاده نمایند. از این رو پژوهش حاضر در صدد پاسخ گویی به این سؤال است: چگونه می‌توان از طریق ارایه‌ی مدل، زمینه را برای توسعه پایدار مشارکت درون بخشی و فرا بخشی ورزش دانش‌آموزی ایران فراهم نمود؟

1. Kumar

2. Janson

روش شناسی

رویکرد نظریه سازی، رویکرد پدیدار شدن یا ظهور است، پژوهشگر جز در مواردی که کاری در ادامه کارهای قبلی خود انجام می‌دهد، نمی‌تواند طرح پژوهشی خود را با مفاهیم از پیش پرداخته یا بر اساس طرح کاملاً ساخت یافته آغاز کند. بلکه باید گذاشت تا طرح تحقیق، مانند مفاهیم آن، خود در جریان پژوهش به تدریج از درون داده‌ها و از طریق تحلیل کیفی پدیدار شود. با پدیدار شدن مفاهیم و روابط از درون داده‌ها در جریان تحلیل کیفی، پژوهشگر می‌تواند از اطلاعات به دست آمده استفاده کند و به سراغ گردآوری داده‌های بیش‌تر رود تا نظریه اش تکامل یابد (۳۱). روش تحقیق در این پژوهش کیفی بود که با استفاده از راهبرد نظریه داده بنیاد (گرنند تئوری^۱ یا نظریه زمینه‌ای)، نظرات مصاحبه شونده‌گان درباره مؤلفه‌های توسعه پایدار مشارکت ورزش دانش آموزی تحلیل شد. قلمرو پژوهش حاضر صاحب‌نظران و مطلعان حوزه ورزش دانش‌آموزی نظیر مدیر کل و معاونین تربیت بدنی و سلامت، رؤسای دفاتر تربیت بدنی و فعالیت‌های ورزشی، وزارتخانه و ادارات کل استان‌ها، کارشناس مسئولان ورزش دانش‌آموزی کشور، رئیس و مسئولین فدراسیون ورزش دانش‌آموزی کشور و متخصصین تربیت بدنی با گرایش مدیریت ورزشی با مدرک دکتری تخصصی، شناسایی شدند، که از بین آن‌ها ۲۰ نفر مد نظر قرار گرفتند. نمونه‌گیری پژوهش، به روش گلوله برفی و مراجعه به مطلعان دیگری صورت گرفت. این روند نمونه‌گیری و مصاحبه تا زمانی که فرایند تجزیه و تحلیل و اکتشاف به اشباع نظری برسد، ادامه داشت. تجزیه و تحلیل داده‌ها به صورت همزمان با اجرای مصاحبه‌های باز و اکتشافی انجام می‌شد. مصاحبه‌ها از نوع نیمه ساختارمند بود و بر اساس ابعاد نظریه داده بنیاد، شرایط علی، عوامل زمینه‌ای، عوامل مداخله‌گر، راهبردها و پیامدهای مشارکت ورزش دانش‌آموزی بر مبنای توسعه پایدار مورد بررسی قرار داد. تمام مصاحبه‌ها توسط شخص محقق انجام گرفت و در ادامه پیاده سازی شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها به صورت همزمان با اجرای مصاحبه‌های باز و اکتشافی انجام می‌شود و ابتدا کد گذاری باز، سپس کد گذاری محوری و پس از آن کد گذاری انتخابی یا گزینشی صورت می‌گیرد. محقق ابتدا مصاحبه‌ها را به شکل متن محاوره‌ای نگارش نمود و در مرحله کد گذاری باز، داده‌ها به صورت سطر به سطر تحلیل و بررسی گردید و مفاهیم مد نظر شناسایی و ویژگی‌ها و ابعاد مرتبط با مصاحبه‌ها استخراج شد، در مرحله کد گذاری محوری، مفاهیم کشف شده به صورت مؤلفه و در سطح ویژگی‌ها و ابعاد به یکدیگر مرتبط شدند و در کد گذاری گزینشی، برای تشکیل یک آرایش نظری بزرگ‌تر مؤلفه‌ها با یکدیگر یکپارچه و در نهایت مقوله‌های اصلی ایجاد شدند. این مفاهیم در قالب: شرایط علی (علل پدیده اصلی که بر مشارکت تأثیر گذاشته و باعث گسترش آن می‌شود)، مقوله‌های اصلی که تأثیرپذیر از شرایط علی هستند و راهبردها (استراتژی‌هایی که در پاسخ به پدیده اصلی اتخاذ می‌شوند)، عوامل زمینه‌ای (عوامل بستر ساز و مؤثر بر راهبردها)، عوامل مداخله‌گر (عواملی که تسهیل‌گر و یا محدودکننده راهبردها هستند)، و پیامدها (نتایج به کار بستن راهبردها) به صورت نظری از طریق مدل پارادایمی به هم مرتبط شدند. در پایان با انجام کدگذاری گزینشی، نظریه پژوهش درباره مدل مشارکت ورزش دانش‌آموزی ایران مبتنی بر توسعه پایدار روایت شده است و مدل پارادایمی در این راستا ارائه شد. برای سنجش روایی این پژوهش، گزارش پایانی

فرایند تحلیل داده‌ها و مقوله‌های حاصل شده، پس از پیاده سازی توسط محقق به مصاحبه شونده‌گان منتقل گردید تا صحت ادراکات محقق را تأیید نمایند. همچنین فرایند کدگذاری‌ها توسط ۳ نفر از استادان صاحب نظر که خود عضو گروه مصاحبه نبودند، بررسی و پیشنهادات آن‌ها در تدوین مدل استفاده گردید. پژوهشگر به منظور سنجش پایایی ابزار کیفی، دو مصاحبه آزمایشی ترتیب داد و پس از تحلیل نتایج و سپس مقایسه با اهداف و سؤالات پژوهش، اصلاحاتی در سؤالات و اولویت‌بندی پرسش‌ها داده شد تا باعث افزایش دقت ابزار پژوهش شود. همچنین برای محاسبه پایایی مصاحبه‌های صورت گرفته پژوهش حاضر از روش توافق درون موضوعی دو کدگذار استفاده شد. در این روش از یکی از اساتید مدیریت ورزشی مطلع از حوزه ورزش دانش آموزی در خواست شد تا به عنوان همکار پژوهش ۳ مصاحبه را کدگذاری نماید که در هر کدام از مصاحبه هم نظر، کدهایی که از نظر دو نفر با هم مشابه هستند، با عنوان کدهای توافقی و کدهایی غیر مشابه با عنوان عدم توافق مشخص شدند. در نهایت با کمک فرمول زیر، میزان صحت و پایایی پژوهش حاضر ارزیابی گردید.

فرمول شماره (۱)

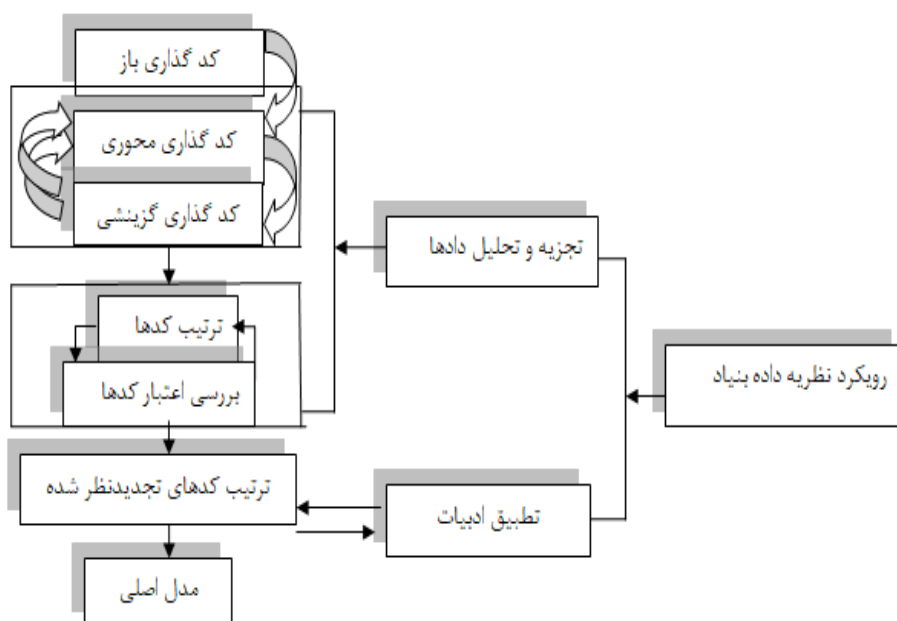
$$\text{درصد توافق درون موضوعی} = \frac{\text{تعداد توافقات} \times 2}{\text{تعداد کل کدها}} \times 100\%$$

نتایج حاصل از کدگذاری مصاحبه‌های مدنظر در جدول (۱) آمده است:

جدول ۱- نتایج پایایی بین دو کدگذار

ردیف	عنوان مصاحبه	تعداد کل کدها	تعداد توافقات	تعداد عدم توافقات	پایایی باز آزمون (درصد)
۱	دوم	۱۲۱	۴۹	۱۴	۸۱٪
۲	یازدهم	۱۰۱	۳۸	۱۳	۷۵٪
۳	بیستم	۴۲	۱۵	۷	۷۱٪
	کل	۲۶۴	۱۰۲	۳۴	۷۷٪

طبق نتایج پایایی جدول (۱) کل تعداد کدها ۲۶۴ و تعداد توافقات بین کدها ۱۰۲ و تعداد کل عدم توافقات برابر با ۳۴ می‌باشد. با این اوصاف، پایایی باز آزمون برای کدگذاری مصاحبه‌های پژوهش حاضر برابر با ۷۷٪ است که با توجه به این که میزان پایایی بدست آمده بیشتر از ۶۰٪ است، بنابراین قابلیت اعتماد یا پایایی کدگذاری‌ها مورد تأیید می‌باشد. در ضمن فرایند پژوهش کیفی (دازی^۱ و همکاران ۲۰۱۰: ۷) در شکل (۱) ترسیم شده است

نمودار ۱ - فرایند پژوهش کیفی، منبع: (داژی و همکاران ۲۰۱۰)

نتایج

ویژگی های جمعیت شناختی و توزیع فراوانی کارشناسان، نخبگان، خبرنگاران و ذی نفعان محیط نزدیک و دور حوزه ورزش دانش آموزی تحقیق حاضر در جدول ۱ ارائه شده است. همان طور که طبق جدول نشان داده می شود، تعداد کل مصاحبه شونده ها ۲۰ نفر بوده که همه افراد حاضر در تحقیق دارای تحصیلات دانشگاهی هستند و اکثر آن ها سابقه بیش از ۱۰ سال سابقه اداری را دارند.

جدول ۲- ویژگی های جمعیت شناختی و توزیع فراوانی مصاحبه شوندهگان

شاخص	سن			مدرک تحصیلی			سابقه اداری		
	۳۰-۴۰	۴۱-۵۰	۵۱-۶۰	لیسانس	فوق لیسانس	دکتری	۱-۱۰	۱۱-۲۰	۲۱-۳۰
فراوانی	۱	۱۴	۵	۱	۵	۱۴	۵	۱۰	۵
درصد فراوانی	۵	۷۰	۲۵	۵	۲۵	۷۰	۲۵	۵۰	۲۵
درصد جمع فراوانی	۵	۷۵	۱۰۰	۵	۳۰	۱۰۰	۲۵	۷۵	۱۰۰

جدول ۳- نمونه ای از مصاحبه‌های محاورای شده و کدهای مفهومی در کدگذاری باز

کد گذاری باز (کد مفهومی)	مصاحبه های محاوره ای (مفاهیم)
<p>- نگرش‌سازی برای خیران ورزش‌یار و مدرسه‌ساز و مسجدساز به سمت زیرساخت‌های ورزشی</p> <p>- تغییر تفکر و نگرش جامعه به ورزش</p> <p>- ارائه راهبردهای نگرش‌ساز توسط متولیان امر</p> <p>- ایجاد نگرش و حس ورزش‌خواهی در دانش‌آموزان</p> <p>- قرارگیری ورزش در سبب فکری و درسی دانش‌آموزان</p> <p>- نگاه راهبردی به ورزش دانش‌آموزی</p> <p>- افزایش سطح اعتماد اجتماعی با پدیده ورزش</p> <p>- افزایش سطح سرمایه اجتماعی</p> <p>- بالا بردن فرهنگ عمومی خانواده و جامعه در راستای اصلاح کم تحرکی و چاقی بوسیله ورزش</p>	<p>در توسعه پایدار، مهم ترین شاخص، شاخص اجتماعی می‌باشد و شاخص اقتصادی و زیست محیطی ذیل حوزه اجتماعی قرار می‌گیرد. وقتی که تفکر و نگرش جامعه به یک پدیده مثل ورزش تغییر نکند منجر می‌شود در دیگر جاها و در حوزه اقتصاد، زیست محیطی، مسائل حقوقی، تأثیر بگذارد. متولیان امر باید بدنبال ارائه راهبردهای نگرش‌ساز باشند. نگرش‌سازی و ایجاد حس ورزش‌خواهی و قرار گرفتن ورزش در سبب فکری دانش‌آموزی، قرار گرفتن ورزش در سبب درسی دانش‌آموزی؛ یعنی این که نگاه به ورزش دانش‌آموزی نگاه وسیله ای نباشد و نگاهی باشد که به عنوان راهبرد باشد. من معتقدم که نگاه وسیله ای برداشته شود و نگاه راهبردی هم به ورزش داشته باشیم. ما باید در پدیده ورزش، سطح اعتماد اجتماعی را افزایش دهیم و تا با افزایش سطح اعتماد اجتماعی، افزایش سطح سرمایه اجتماعی حادث شودو نهایتاً تأثیرات خودرا درکل جامعه بگذارد. بالا بردن فرهنگ عمومی خانواده و جامعه در راستای اصلاح کم تحرکی و چاقی بوسیله ورزش برای سلامتی فرزندانشان اهمیت دارد. بنابراین این ساخت ورزشگاه کمک به سلامت جامعه می‌کند.</p>
<p>- تربیت دانش‌آموزان، وظیفه اصلی آموزش و پرورش</p> <p>- زندگی مطلوب و اثرگذار در زمان حال و آینده با تربیت درست دانش‌آموزان</p> <p>- ریشه‌های اسلامی، فرهنگی، ایرانی سند تحول‌بنیادین</p> <p>- در نظر گرفتن مکتب، دین، فرهنگ و آئین در سند تحول بنیادین</p> <p>- ورزش دانش‌آموزی ابزاری برای کمک به هدف‌تربیت</p> <p>- ورزش دانش‌آموزی ابزاری برای کمک به هدف‌تربیت</p> <p>- ورزش دانش‌آموزی وسیله ای برای آموزش مسئولیت‌پذیری و اجتماعی شدن</p> <p>- نقش مشخص دستگاه‌ها و نهادهای مختلف سند تحول بنیادین برای مشارکت</p>	<p>وزارت آموزش و پرورش وظیفه تربیت دانش‌آموز را دارد. در تعریف تربیت در سند بالا دستی سند، تحول بنیادین آمده است. دانش‌آموز در زمان حال و آینده یک زندگی مطلوب و اثرگذار برای خود و جامعه داشته باشد. استاندارد زندگی در سند تحول بنیادین آمده است. سند تحول بنیادین ریشه‌های اسلامی، فرهنگی، قرآنی، ایرانی دارد و مکتب، دین، فرهنگ، آئین در آن دخیل است. ورزش دانش‌آموزی ابزاری برای کمک به هدف تربیت دانش‌آموزان است. البته تربیت بدنی نه اسپرت. ورزش دانش‌آموزی یک هدف و ابزار ورزش برای رقابت، مسابقه و فعالیت‌های بدنی است. از طریق ورزش می‌توان مسئولیت‌پذیری، احترام و اجتماعی تر شدن را آموزش داد. هدف بزرگی است چون نسل آینده را می‌خواهیم تربیت کنیم، امکانات خود و امکانات سایر بخش‌ها را جلب کنیم. زیرا سند آن تحول را تکلیف کرده است. در آموزش و پرورش سیستم اداری موظف است برود به سمت مشارکت. سند تحول به صورت قانونی تکلیف کرده. نقش دستگاه‌ها و نهادهای مختلف در دادن کمک در این حوزه را مشخص کرده است. سند تحول نهادهای مختلف را موظف کرده که با وزارت آموزش و پرورش در مسیر تکالیفی که دارند کمک کنند.</p>
<p>- جلب اعتماد سرمایه‌گذار با دریافت سود منطقی در بازه زمانی مشخص و بازگشت اصلی سرمایه</p> <p>- تکریم و احترام به خیرین و سرمایه‌گذاران</p>	<p>تضمین سرمایه و برگشت اصل سرمایه سرمایه‌گذار و سود منطقی آن و بررسی و شناسایی پروژه‌هایی که برای افراد که می‌خواهند مشارکت کنند در آمد زا باشد و آن سرمایه و اصل شان را برگردانند از طرفی دیگر تبلیغات مناسب و بحث رسیدگی به ضرورت‌ها، تکریم افراد سرمایه‌گذار مثل افراد خیر در یک ورژن پائین‌تر و تکریم و احترام تسهیل برای خیرین در جذب آن‌ها مهم می‌باشد.</p>
<p>- نقش آفرینی افراد و نهادهای متفاوت برای رسیدن به هدف مشترک</p> <p>- مرتبط و قابل حصول بودن توسعه پایدار با برنامه ۵ ساله نظام</p> <p>- قرار گرفتن توسعه پایدار در برنامه‌های راهبردی زیر نظام توسعه ملی</p>	<p>مشارکت و توسعه پایدار دو واژه مجزا ولی مرتبط با یکدیگر هستند. در این زمینه باید اذعان داشت اولاً مشارکت در واقع نقش آفرین افراد و نهادهای متفاوت در رسیدن به هدف مشترک هست و توسعه پایدار مرتبط با برنامه‌های ۵ ساله نظام می‌باشد و در ثانی قابل حصول باشد و جز برنامه‌های راهبردی سازمان‌ها و ادارات، ارگان‌ها باشد و به شرط آن که این موضوع هم به عنوان مسئول مستقیم یا همکار طرح</p>

	<p>قرار گرفته باشد، بنابراین وقتی که به صورت مستمر جز برنامه‌های راهبردی جزو زیر نظام توسعه ملی بشمار می آید آن برنامه های ۵ ساله را توسعه پایدار، می گویند</p>
<ul style="list-style-type: none"> - رسالت تربیتی، آموزش و پرورش - رسالت، قهرمانی و کشف استعداد، وزارت ورزش - پرورش قهرمانان اخلاق مدار در عرصه ورزش - طرح استعدادیابی با تعامل هیأت ورزشی با مدارس - بها دادن به ورزش محله محور با مشارکت شهرداری‌ها، هیأت همگانی و آموزش و پرورش 	<p>آموزش و پرورش رسالت آموزشی و تربیتی دارد. و وزارت ورزش رسالت قهرمانی و کشف استعدادها دارد. در هر دو دستگاه برنامه مدون نیاز است. در کنار قهرمان پروری، قهرمان اخلاق مدار پرورش می یابد، در جامعه باید نیاز به ورزش حس شود. هیأت ورزشی به ظرفیت های مدارس، جهت استعدادیابی نیاز دارد. طرح و برنامه استعدادیابی باید با تعامل و لینک با هیأت ورزشی مدارس ایجاد شود. آموزش اولویت بر فعالیت‌های فیزیکی ورزشی دارد. با مشارکت شهرداری ها ، هیأت های همگانی و آموزش و پرورش و اداره ورزش ، ورزش محله محور طراحی شود تا بچه‌ها به همراه خانواده بتوانند از فضاهای ورزشی و آموزشی آن منطقه استفاده کنند و ورزش در دل محلات برده شود.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - رشد منفی ورزش با وجود موازی کاری و تداخل کاری در بین ارگان‌ها - نظامندی متولی ورزش و داشتن نظام نامه واحد برای تمامی ارگان‌های ذینفع حوزه ورزش - ایجاد یک نظام واحد مدیریت در ورزش 	<p>ورزش در ایران متولی واقعی ندارد. یکی از مشکلات بزرگ در ورزش همین امر است وقتی که تولیت ورزش نظام مند نیست و به موازات یکدیگر ارگان‌هایی متولی ورزش هستند، تداخل کاری در بین ارگان‌ها باعث رشد منفی ورزش می شود. وقتی که ورزش در یک نظام واحد مدیریت شود، یقیناً رشد بیشتری خواهد داشت. وزارت ورزش نظام نامه جدا و آموزش و پرورش یک نظام نامه جدا و در شهرداری ها و بسیج و باشگاه‌ها و همه تبعیت از دستورالعمل های خود می کنند. اگر به یک مرجعیت واحد ارجاع داده شود موفقیت بیشتری در ورزش کشور بوجود می آید.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - تشکیل گروه تحقیق و توسعه برای توسعه پایدار ورزش دانش آموزی - مشورت با مجامع علمی که در حوزه ورزش دانش آموزی - ترویج نگرش مشارکتی در جامعه - تحقیقات محور نمودن تصمیمات مدیران ورزشی - شناسایی و تجزیه و تحلیل محیط توسط مدیران 	<p>گروه‌های تحقیق و توسعه باید از مجامع علمی که در این حوزه کار می کنند مشورت خواست ؛ باید نگرش، نگرش مشارکتی باشد. تصمیمات باید تحقیق محور باشد و باید تحقیقات و تحلیل محیط انجام شود. تا شرایط محیط را شناسایی و تجزیه و تحلیل نکرده، قبل از هر تحقیقی تصمیم گیری و برنامه ریزی نکرد.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - آموزش مشارکت‌پذیری در بین دانش آموزان (مسئولین آینده) - ضعیف شدن اعتماد خیرین با نا تمام ماندن پروژه‌های خیر ساز به دلیل عدم همکاری نوسازی - بهره‌مندی از پتانسیل اسپانسرها، خیرین، والدین و مدارس برخوردار برای تأمین منابع مالی 	<p>دانش آموزان در سن پائین باید یاد بگیرند در امور مشارکت کنند زیرا در سال های بعد مسئول یک ارگان می شوند و می توانند در جامعه تأثیرگذار باشند. مشارکت بین سازمان ها صد در صد نیست اما وجود دارد. از عواملی که در جلب اعتماد خیرین ضربه وارد کرده است این است که پروژه‌های آموزش و پرورش که ۵۰ درصد با خیرین و ۵۰ درصد با اداره کل نوسازی سهم مشارکت خیرین تعهدات آن ها انجام شده ولی سهم مشارکت اداره کل نو سازی خیر . و این امر باعث می شود خیرین از چنین فعالیت هایی دور شوند و در نهایت یک عدم بی اعتماد بوجود آید. اداره ورزش هزینه ورودی مسابقات را از ورزشکار می گیرد و یا اسپانسر جذب می کند. اما ورزش در آموزش و پرورش رایگان می باشد. برای تأمین منابع مالی باید به سمت جذب پتانسیل اسپانسر و خیرین و والدینی که وضعیت خوبی دارند رفت.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - رعایت شایسته‌سالاری در انتخاب مدیران ورزشی - ارائه طرح و برنامه‌های قانونی توسط مدیران شایسته - شناسایی فرایندهای قانونی توسط مدیران شایسته در راستای مشارکت با جامعه و نهادها 	<p>ما معلم تربیت می کنیم اما مدیر تربیت نمی کنیم. مدیران باید فهم درستی از تربیت داشته باشند. تا به سمت شایسته سالاری برویم. آدم‌های شایسته ایی هستند که می توانند طرح و برنامه‌های خوب را از دل قانون در بیاورند و فرایندهای قانونی را شناسایی کنند. از مردم و جامعه و نهاد مشارکت بگیرند و نسبت به اجرا و کمک به این موضوع، مدیران باید اطلاع دقیق از مشارکت ورزشی داشته باشند و دارای ظرفیت‌های مدیریتی خوب نیز باشند. بحث مشارکت نظیر نیاز به</p>

<p>- نقش آفرینی و مشارکت همه دستگاه‌ها و نهادها با توجه به قانون و سند تحول بنیادین</p>	<p>استخدام نیروی انسانی، ساخت و ساز و تأمین منابع مالی در فرایند بودجه گنجانده شود. هم چنین این مطلب نهادینه شود که آموزش و پرورش یک موضوع بسیار خطیر و بسیار عظیم است. نهاد آموزش و پرورش تنها متولی انجام این فعالیت‌ها نیست، اما اسکان دار هست و عامل مهم به شمار می‌رود. مدیران همه دستگاه‌ها و نهادها را دیگر بیابند نسبت به موضوع مشارکت و آنچه که سند تحول و قانونگذار معلوم کرده اند، بر اساس قانون و وظیفه نقش آفرینی کنند. پیامدها: نیروی انسانی خوب تربیت شده، هدف تربیت محقق می‌شود. اهداف در نظر گرفته شده در سند تحول بنیادین و ورزش تربیتی و در حوزه تربیت بدنی اجرا و تحقق می‌یابد.</p>
<p>- نا مطلوب بودن وضعیت موجود مشارکت ورزشی - وجود قوانین سخت و دست و پاگیر آموزش و پرورش مانع جذب مشارکت سایر بخش‌ها - اصلاح ساختار مدیریت ورزش دانش آموزی - افزایش میزان مشارکت پذیری با اصلاح ساختار مدیریتی ورزش دانش آموزی - شناسایی محدودیت‌ها، قوانین و الزام‌های جذب مشارکت - وجود قاعده و قوانین خاص در جذب اسپانسرها در آموزش و پرورش</p>	<p>وضعیت موجود مشارکت ورزش دانش آموزی در حد مطلوبی نیست، در همه زمینه‌ها می‌خواهند مشارکت کنند اما اغلب ابراز ناراحتی و وجود قوانین دست و پاگیر مطرح می‌شود. مهم ترین مانع مشارکت طبق پژوهش‌های صورت گرفته، قوانین دست و پاگیر می‌باشد و بدین ترتیب ورزش دانش آموزی هم از قوانین دست و پاگیر متضرر می‌شود. بنابراین ساختار مدیریت ورزش دانش آموزی باید اصلاح شود. زیرا قوانین سخت برای مشارکت وجود دارد. با این وضع و قوانین موجود میزان پذیرای مشارکت پائین است ولی اگر ساختار مدیریت ورزش دانش آموزی اصلاح شود، میزان مشارکت پذیری شده یا الزام‌هایی که وجود دارد را شناسایی کنیم. انجمن اولیا و مربیان یک ظرفیت قانونی است اما اجازه حامیان مالی یا اسپانسرشیپ قوانین سختی وجود دارد و آموزش و پرورش هم خودش می‌خواهد بهره‌بردار هم بهره‌برساند. در کل ورود اسپانسرها یک سری قاعده و قانون خاص خودش را دارد و باید از مسیر حراست بگذرد و در بحث مشارکت هم محدودیت‌هایی وجود دارد. و شرکتی که می‌خواهد کمک کند یک سری مشکلات به همراه دارد.</p>

کد گذاری محوری

جدول ۴- نمونه ای از مقوله‌های شناسایی شده در کدگذاری محوری

کد گذاری انتخابی (مقوله‌ها)	کد گذاری محوری (مؤلفه‌ها)
تأمین منابع مالی	<p>- ترویج فکر اقتصادی و فرهنگ صرفه‌جویی و بهره‌وری - تضمین برگشت اصل سرمایه و سودآوری برای بخش خصوصی - ایجاد فصل مشترک بهره‌مندی از پتانسیل اسپانسرها، خیرین، والدین و دستگاه‌ها برای تأمین منابع مالی - پوشش کمبودها و کاستی‌های مالی و تجهیزاتی ورزش دانش آموزی با جذب مشارکت - افزایش سهم ورزش در تولید ناخالص ملی - برگزاری جلسات، ارتباطات مناسب و تکریم و احترام به خیرین و تسهیل راه برای آنان - ضعیف شدن اعتماد خیرین با نا تمام ماندن پروژه‌های خیر ساز به دلیل عدم همکاری نوسازی - شفاف‌سازی و اطلاع رسانی مراحل پیشرفت برنامه در حین اجرا و پایان برنامه و پروژه به خیرین - تعریف ساختار پایداری برای ورزش دانش آموزی و سوق دادن اسپانسرها به آن - ایجاد تعامل برد - برد و دو طرفه از طریق مشارکت با سایر بخش‌ها - آموزش و پرورش فرصت مغتنم برای افراد سرمایه‌گذار - فراهم نمودن بستر برای پخش تلویزیونی رویدادهای ورزش دانش آموزی و جذاب شدن برای اسپانسرها - افزایش هزینه کرد (بودجه اصلاحی با مقایسه هزینه واقعی با بودجه مصوب) و تأثیرات مستقیم در اقتصاد ورزش با ایجاد حس ورزش خواهی توسط ورزش تربیتی</p>
برنامه محور	- ارائه برنامه‌های بلند مدت، خط‌مشی‌ها و راهبردهای کلان در راستای توسعه پایدار ورزش دانش آموزی

	<ul style="list-style-type: none"> - همسو نمودن برنامه ها، شعار آرمانی و چشم انداز ورزش تربیتی با برنامه‌های توسعه پایدار - تدوین برنامه بلند مدت برای شناسایی، جذب مشارکت و تعامل با سایر سازمان‌ها - تبیین سیاست‌های تشویقی خیران توسط دولت - عدم تعارض برنامه های توسعه پایدار با منافع افراد، گروه ها و سازمان های ذینفع - مرتفع نمودن مشکلات زیر ساختی ورزش مدارس بر اساس برنامه های توسعه پایدار - تأثیر گذاری برنامه‌های ورزش دانش آموزی در ارتقای سطح بهداشت و سلامت آینده‌سازان جامعه - ارائه برنامه‌ای کاربردی برای تأمین منابع مالی، سخت‌افزاری، نرم‌افزاری و انسان‌افزاری - الگوبرداری از ریشه‌های اسلامی، فرهنگی، ایرانی سند تحول‌بنیادین - در نظر گرفتن دیدگاه افراد، آداب و رسوم و فرهنگ در برنامه‌ریزی و هدف‌گذاری برای مشارکت - مرتبط و قابل حصول بودن توسعه پایدار با برنامه ۵ ساله نظام - قرار گرفتن توسعه پایدار در برنامه‌های راهبردی زیر نظام توسعه ملی - برنامه‌ریزی برای استعدادیابی ورزشی و تبدیل قابلیت‌های بالقوه به قابلیت‌های بالفعل دانش‌آموزان - راهبرد ورزش تربیتی بستر ساز توسعه کل نظام ورزش - بها دادن به المپیاد استعداد‌های برتر و درون مدرسه‌ای، جشنواره‌ها و داشتن باشگاه‌های ورزش دانش آموزی
آموزش	<ul style="list-style-type: none"> - آشنا نمودن مردم با اهمیت ورزش در نظام آموزشی - آموزش مشارکت‌پذیری در بین دانش‌آموزان (مسئولین آینده) - آگاهی خیرین و مسئولین از هدف تربیتی مدارس - نقش صدا و سیما در بحث تبلیغات و اطلاع رسانی - آگاهی و اطلاع رسانی از اهمیت ورزش برای سلامتی جامعه به مجمع خیرین مدرسه‌ساز - فراگیر محور نمودن فعالیت‌های ورزش دانش آموزی - جوابگو نبودن ساعات درس تربیت‌بدنی نیازهای حرکتی و فعالیتی دانش‌آموزان - اولویت داشتن پرورش فکری و بدنی در سند تحول بنیادین و اجرایی نمودن آن - رسالت تربیتی و آموزشی ورزش در آموزش و پرورش - الگوبرداری مدیران، معلمان و مربیان برای آموزش دانش‌آموزان - رشد و توسعه پایدار با رشد دانش‌آموزان در ساحت‌های مختلف سند تحول بنیادین
نگرش	<ul style="list-style-type: none"> - ایجاد تفکر و نگرش ورزشی در خیران، سمن‌ها، بخش خصوصی و غیر انتفاعی - بستگی میزان مشارکت به محیط، رفتار، طرز تفکر و ارزش‌های اقشار جامعه - دیدگاه انقباضی و انفرادی برخی مدیران نسبت به بخش خصوصی - تأثیر اعتقادات، نگرش و دانش مسئولین و خانواده در جذب دانش‌آموزان در مشارکت ورزشی - جایگزینی نگاه ارگانیکی و شبکه‌ای در آموزش و پرورش به عنوان متولی اصلی ورزش دانش‌آموزی - نگاه همگانی ورزش نیازمند مشارکت در حوزه‌های اداری، نهادهای دولتی و تخصصی - تغییر نگرش و تفکر مدیران ورزشی از بخش‌نگری به کل‌نگری و هم‌افزایی - نگاه علمی مسئولین به بهداشت، سلامت و حفظ محیط زیست و گنجاندن در برنامه‌های ورزش دانش‌آموزی - تغییر جهان‌بینی و نگرش نسبت به زندگی و مشارکت ورزشی در دانش‌آموزان - ارائه راهبردهای نگرش‌ساز توسط متولیان امر به ورزش دانش‌آموزی - ایجاد نگرش و حس ورزش‌خواهی در جامعه و دانش‌آموزان - قرار دادن ورزش در سید فکری و درسی دانش‌آموزان - تقویت حس نوع دوستی ورزشکاران و تأثیر آن بر حس زیست محیط‌دوستی
ویژگی‌های فردی	<ul style="list-style-type: none"> - نقش مؤثر مدیران خلاق و دلسوز در ایجاد مشارکت - سن دانش‌آموزان، سن طلایی و شکل‌گیری شخصیت، جسم و فکر - در نظر گرفتن بعد ذهنی و جسمی تربیت‌بدنی توسط مسئولین - افزایش ظرفیت فکری، قدرت یادگیری، سرعت انتقال و ضریب هوشی با ورزش - رعایت مسائل سنی، تحصیلی و جنسیتی در ورزش دانش‌آموزی - رشد خصلت‌های مهارتی، روحی و روانی و مهارت‌های بین فردی در محیط ورزش - نقش مهارت‌های ارتباطی و انعطاف‌پذیری - تشویق و ارتقای شغلی افراد و مدیران شایسته و مشارکت‌پذیر - ریسک‌پذیر نبودن برخی از مدیران سطح بالا برای تعامل با سایر بخش‌ها - تعامل‌پذیر بودن و آشنایی مدیران ورزشی بومی به مجموعه، زیرساخت‌ها، فرهنگ و قومیت محله‌ای
فرایندهای قانونی	<ul style="list-style-type: none"> - اصلاح و تسهیل قوانین، دستورالعمل‌ها، آئین‌نامه‌ها در توسعه مشارکت ورزش دانش‌آموزی - نظارت و مطالبه‌کردن دستورالعمل‌های مربوط به مشارکت سایر دستگاه‌ها

	<ul style="list-style-type: none"> - جذب مشارکت سایر نهادها، خیرین و نیروهای داوطلبی طبق فرایندهای قانونی و سند تحول بنیادین - نقش تأثیرگذار زیرساخت‌های قوی حقوقی کلان - نقش قوانین و مقررات اجرایی و قوانین حمایتی در حضور بخش خصوصی، سمن‌ها در مشارکت - نگاه به قانون در راستای مشارکت، نگاه ایجابی باشد نه باز دارنده - تأمین حقوق اجتماعی دانش‌آموزان توسط سیاستگذاران، دولتمردان، قانونگذاران - وجود محدودیت قانونی و قوانین و مقررات دست و پا گیر در راستای مشارکت - جلوگیری از موازی کاری بین آموزش و پرورش و اداره ورزش و جوانان با ایجاد قانون و سند بالادستی معین - زمان بر و لخته بودن روال اداری، مستند سازی و نامه نگاری‌های یک طرح و کار جزیره ای - ارائه دستورالعمل‌ها، شیوه نامه‌های منعطف، جدیدتر و آسان‌تر در راستای توسعه پایدار مشارکت ورزش دانش‌آموزی - شناسایی محدودیت‌ها، قوانین و الزام‌های جذب مشارکت توسط مدیران - کمبود یا فقر اطلاع حقوقی مدیران از قوانین و زیر ساخت‌های آن - دانستن مفهوم ورزش تربیتی و مطالعه سند بالادستی و اطلاع از قوانین توسط مدیران ورزشی
هم افزایی	<ul style="list-style-type: none"> - ایجاد تحول در آموزش و پرورش و مهندسی مجدد جهت برون‌سپاری به بخش خصوصی - دستور مقام معظم رهبری: پشتیبانی از آموزش و پرورش وظیفه تمام دستگاه‌ها - ایجاد هم‌افزایی بین ارگان‌ها یا افراد مختلف با یکدیگر با طی مسیر مشخص - الگو گرفتن از مدیریت کایزن برای بهبود مستمر و تدریجی ورزش دانش‌آموزی - ظرفیت بالای مشارکت ورزش دانش‌آموزی در حوزه تربیتی، آموزشی و قهرمانی و فعالیت‌های فراغتی - مشارکت محور نمودن فعالیت‌های حوزه ورزش دانش‌آموزی - استفاده از ظرفیت‌های انجمن‌ها، شورا، مجلس و سازمان دانش‌آموزی - بها دادن به طرح ورزش زوج (والد و کودک) - بهره مندی از نهضت داوطلبی و کارهای مردمی به صورت نیروی کمک یار رایگان - زمینه سازی ترویج مشارکت با اجرای زیر نظام‌ها و ساحت‌های سند تحول بنیادین - نقش مؤثر مشارکت‌پذیری بر تحقق اهداف، پیشرفت و توسعه پایدار - تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی مشارکتی - بهره‌مندی از توانمندی‌ها و ظرفیت‌های تمام دستگاه‌های اجرایی برای جبران سخت افزاری و مالی - پویایی مدارس با افزایش مشارکت فرهنگی، اجتماعی خانواده در حوزه مدرسه - ارائه فعالیت‌های حوزه ورزش دانش‌آموزی با مشارکت مسئولین، دانش‌آموزان، معلمین و اولیا - بها دادن به ورزش محله محور با مشارکت شهرداری‌ها، هیأت‌های همگانی و آموزش و پرورش - تنظیم قراردادهایی بین مدارس، باشگاه‌ها، خانواده در راستای استعدادیابی
ساختار سازمانی	<ul style="list-style-type: none"> - منعطف نمودن ساختار مدیریتی ورزش دانش‌آموزی برای برون‌سپاری - نقش ساختار رسمی و غیر رسمی ورزش تربیتی در ورزش قهرمانی، حرفه ای و رقابتی - داشتن مسیر مشخص و تقسیم وظایف بین سازمان‌های ذی نفع در حوزه ورزش - رعایت شایسته‌سالاری در انتخاب مدیران ورزشی - رشد منفی ورزش با وجود موازی کاری و تداخل کاری در بین ارگان‌ها - ایجاد فصل و منافع مشترک برای اقشار مختلف و سازمان‌های ذی نفع ورزش دانش‌آموزی - نقش مشخص دستگاه‌ها و نهادهای مختلف در سند تحول بنیادین برای مشارکت - استفاده مدیران ورزشی از ظرفیت‌های درون و بیرون سازمانی به صورت فرایندی و سیستمی - برگزاری میزگردی با متولی اداره ورزش و جوانان با ارگان‌های ذی نفع حوزه ورزش دانش‌آموزی - نفوذ سیاسی شورای عالی آموزش و پرورش در تعامل با سایر ارگان‌ها - ایجاد مدیریت واحد در برگزاری جشنواره‌ها، مسابقات دانش‌آموزی و استعدادیابی - نظام‌مندی متولی ورزش و داشتن نظام نامه واحد برای تمامی ارگان‌های ذینفع حوزه ورزش
توسعه زیر ساختی	<ul style="list-style-type: none"> - بستن تفاهم‌نامه زیر ساختی بین آموزش و پرورش و اداره ورزش و جوانان - در نظر گرفتن فضای مناسب ورزشی در اقدامات اداره کل نوسازی مدارس - رونق سیستم فکری ورزشی جامعه برای مشارکت در سخت‌افزارها - همسازی نیروی انسانی، بازنگاری محتوا و توسعه مالی، تجهیزاتی و کالبدی - همراهی بخش خصوصی با برنامه‌های اصلی درس تربیت‌بدنی جهت تأمین تجهیزات مدرن - مشکلات زیرساختی، کمبود فضای ورزشی و اعتبار مالی ورزش دانش‌آموزی - داشتن برنامه‌ای پایدار برای تأمین منابع مالی، ساخت ابنیه و تجهیزات ورزش دانش‌آموزی با بخش خصوصی - افزایش سرانه‌ی فضای ورزشی برای هر دانش‌آموز - بستر سازی زیرساخت‌های سخت‌افزاری، نرم‌افزاری و نیروی انسانی متخصص حوزه ورزش دانش‌آموزی

<p>رویکرد زیست محیطی</p>	<ul style="list-style-type: none"> - راه اندازی رشته ورزشی پلاکینگ یا پاک ورزی برای حفظ محیط زیست از طریق ورزش - رعایت مسائل زیست محیطی در ساخت و ساز و جا نمایی اماکن ورزشی دانش آموزی - فرهنگ سازی حفظ محیط زیست از طریق آموزش در ورزش مدارس، شبکه‌های مجازی و رسانه‌ها - انتخاب سفیر سلامت در بین دانش‌آموزان در المپیاد منطقه‌ای، استانی و ملی - الگوبردای از المپیک در راستای حفظ محیط زیست - ایجاد گروه اجرایی امنیت سلامت دانش‌آموزان در حوزه ورزش و سلامت دانش‌آموزی - آموزش عملی مسائل مربوط به حفظ محیط زیست در غالب اردوهای تفریحی ورزشی به دانش‌آموزان - اجرایی نمودن طرح مدارس محیط زیستی - ایجاد تفاهم نامه‌ای با محیط زیست در برگزاری رویدادها و المپیاد درون مدرسه‌ای - آموزش تشخیص و حفظ مواد تجدیدپذیر و تجدیدناپذیر به دانش‌آموزان
<p>پایداری اجتماع</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ورزش عامل کاهش سرانه بیماری‌ها و مصرف دارو و افزایش سلامت جامعه - ایجاد احساس نیاز به پویایی در بین خانواده‌ها توسط مدیران اجرایی و معلمان - تسهیل ورزش پایدار در آموزش و پرورش - ایجاد فضای امن در ورزشگاه‌ها جهت دریافت پیام خوب برای دانش‌آموزان - دانش‌آموز نماینده یک خانواده به عنوان جامعه هدف - ورزش عامل پیشگیری آسیب اجتماعی و افزایش کیفیت نیروی کار، طول عمر و امید به زندگی - آشنایی با نظم، احترام و کار تیمی در عرصه ورزش دانش آموزی - عزت و اقتدار ملی با قهرمانان برجسته - توسعه حقوق شهروندی و رشد اجتماعی - نقش رفتارهای اجتماعی بر حفظ محیط زیست و منابع جمعی در اردوهای تفریحی ورزشی - ورزش ایجاد کننده، اشاعه حس نشاط اجتماعی، سلامت جسمی، روحی، روانی و معنوی - ورزش بهترین راهبرد مقابله با بزهکاری اجتماعی - ورزش ارتقاء دهنده سرمایه اجتماعی

بر اساس یافته‌های جدول ۳ و ۴ با استفاده از روش مصاحبه در قالب مدل مذکور، اطلاعات حاصل شده از دیدگاه‌ها و نظرات کارشناسان به صورت معانی مورد هدف پژوهش جمع بندی شد. از این مصاحبه‌ها، مفاهیم کاربردی، تحت عنوان کدهای باز جمع آوری گردید که قسمتی از این کدگذاری‌ها جهت نمونه آورده شده است و پس از انجام کدگذاری باز، به جهت تشخیص وجود موارد مشابه و تفاوت در لیست بندی مطالب استخراجی از مصاحبه‌ها، فرایند کدگذاری محوری مورد استفاده قرار گرفت و با ادغام برخی از مفاهیم و کدهای مرحله قبل، کدهای محوری انتخاب شدند. در مرحله آخر کدگذاری، کدهای محوری در مرحله قبل از حیث یکپارچگی و کلی نگر بودن، جامع و کاربردی بودن، هر مفهوم، از لحاظ معنایی و ارتباط محتوایی با یکدیگر ادغام و سپس به صورت انتخابی استخراج گردید تا فرایند سه بخشی کدگذاری به پایان برسد. در پایان این مرحله مدل جامع زیر (شکل ۱) بر اساس مدل پارادایمی اشتراوس و کوربین^۱ ترسیم گردید.

1. Strauss, & Corbin

شکل ۱- مدل پارادایمی توسعه پایدار مشارکت ورزش دانش آموزی ایران

در شکل (۱) که مدل پارادایمی برآمده از مصاحبه‌ها و فرایندهای کدگذاری می‌باشد، شرایط علی که دلیلی بر وقوع پیشامدهای مدنظر است با پنج مؤلفه محتوایی مؤثر بر پدیده مرکزی و مقوله‌های اصلی می‌باشد. این قسمت از مدل با پنج عامل زمینه‌ای و هم چنین شش عامل مداخله‌گر به راهبردها منتج می‌شوند. در نهایت در قسمت نهایی مدل راهبردها به پیامدها ختم می‌گردد.

بحث و نتیجه گیری

آموزش و پرورش در مسیر پر شتاب تحول بنیادین نظام تعلیم و تربیت، تربیت بدنی و ورزش را یک ضرورت تلقی و کوشش می‌کند و دانش آموزان را در این مسیر به قله‌های رفیع سلامت جسمی و روانی سوق دهد، افزون براین، با مقوله‌های مهمی همچون بودجه و بازاریابی، نیروی انسانی رسمی، داوطلبان، ورزش قهرمانی، ارتباطات و فعالیت‌های بین المللی، اوقات فراغت، برنامه ریزی و غیره روبه رو هستند (۴). لذا در نظام آموزش و پرورش و مدرسه، تربیت بدنی و ورزش به عنوان یک وسیله تربیتی، می‌تواند نقش ارزنده‌ای در این نظام داشته باشد، با اهمیت دادن به ورزش مدارس می‌توان در معرفی چهره واقع تربیت بدنی و ورزش اقدامات اساسی انجام داد (۱۳). تحقیق فوق با هدف طراحی مدل توسعه پایدار مشارکت ورزش دانش آموزی ایران و بر اساس نظریه

داده بنیاد به انجام رسیده است. بنابراین پس از پایان مطالعات، مصاحبه‌ها و کدگذاری‌ها، در قسمت ارائه مدل، آنچه بیان می‌گردد بر پایه یافته‌های محقق و بر اساس مدل پارادایمی پیشنهادی است.

بر اساس مدل پارادایمی عوامل زمینه‌ای پژوهش حاضر، با مؤلفه‌هایی آغاز می‌شود که بستر ساز عوامل اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی سیاسی است که مسیر راهبردهای جذب مشارکت ورزش دانش آموزی را هموار می‌سازند و شامل بستر سازی زیر ساخت‌های سخت‌افزاری، نرم افزاری و نیروی انسانی متخصص می‌باشد که کمبود فضای ورزشی، تکنولوژی و نیروی انسانی با تخصص که سرمایه انسانی سازمان محسوب می‌شود کاملاً مشهود است. از دیگر مؤلفه‌ها قرار گرفتن توسعه پایدار در برنامه‌های راهبردی ۵ ساله زیر نظام توسعه ملی و همسو نمودن چشم انداز و شعار ورزش تربیتی با برنامه‌های توسعه پایدار و همچنین قابل حصول بودن برنامه‌های توسعه پایدار ورزش دانش آموزی است که توسط سیاستگذاران، مسئولین و متولیان امر باید در نظر گرفته شود. همچنین آداب و رسوم و فرهنگ افراد جامعه در برنامه ریزی و هدف گذاری‌ها در نظر گرفته شود و مؤلفه معطف نمودن ساختار ورزش دانش آموزی جهت برون سپاری به بخش خصوصی که شرایط تعامل آنان با مدارس را فراهم نماید و هم سو نمودن آنان با برنامه‌های درس تربیت بدنی جهت تأمین تجهیزات مدرن و مورد نیاز از اهمیت خاصی برخوردار است. همین طور افزایش سهم ورزش از تولید ناخالص ملی که می‌تواند بسیاری از مشکلات مالی حوزه ورزش را حل و فصل نماید. البته نفوذ سیاسی شورای آموزش و پرورش در تعامل با سایر بخش می‌تواند در توسعه مشارکت فربخشی کمک نماید. از مهم ترین مؤلفه‌ها می‌توان به قرار گرفتن فرهنگ ورزش در سبد فکری و درسی دانش آموزان اشاره نمود که بیان می‌کند نگرش و فرهنگ ورزش از همان ابتدای ورود دانش آموز به مدرسه در سبد فکری و درسی وی قرار بگیرد و زمینه برای ترویج فرهنگ ورزش در کودکان فراهم شود، همینطور اجرایی نمودن پرورش فکری و بدنی زیستی در سند تحول بنیادین، زیرا می‌تواند نقش مهمی در شکل گیری تفکر و رفتار آینده سازان نسبت به ورزش و ایجاد جامعه سالم و پویا داشته باشد. در این راستا مصاحبه دوم کارشناس حوزه ورزش اظهار می‌کند که متولیان امر باید بدنبال ارائه راهبردهای نگرش‌ساز باشند و ورزش در سبد فکری و درسی دانش‌آموزی قرار گیرد، یعنی این که نگاه به ورزش دانش آموزی نگاه وسیله‌ای نباشد و نگاهی باشد که به عنوان راهبرد باشد، وی معتقد است که نگاه وسیله‌ای برداشته شود و نگاه راهبردی به ورزش صورت پذیرد. زیرا پدیده ورزش، سطح اعتماد اجتماعی را افزایش می‌دهد و با افزایش سطح اعتماد اجتماعی، افزایش سطح سرمایه اجتماعی حادث می‌شود و نهایتاً تأثیرات خود را در کل جامعه خواهد گذاشت. امروزه همه متخصصان تربیت بدنی و علوم ورزشی در داخل و خارج کشور، ورزش و مشارکت در انواع فعالیت‌های ورزشی را وسیله ارزشمندی برای ارتقای بهداشت جسمانی و روانی آحاد جامعه، توسعه و ترویج فرهنگ ورزش و سایر پیامدهای مثبت و غیرمستقیم اجتماعی و اقتصادی می‌دانند (۹).

با استناد به شرایط علی مدل پارادایمی، که از طرفی تحت تأثیر بسترها می‌باشد و از طرفی پدیده‌های مرکزی را تحت تأثیر قرار می‌دهد و شامل ایجاد زیر ساخت‌های حقوقی کلان مشارکت برای تسهیل حضور افراد و سایر بخش‌ها در زمینه مشارکت ورزش دانش آموزی می‌باشد، نهادینه کردن فرهنگ توسعه پایدار، که در تمامی اقشار جامعه بویژه دانش آموزان به عنوان مسئولین آینده صورت پذیرد، از طرفی شفاف سازی و اطلاع رسانی مراحل اجرا و پیشرفت برنامه‌ها و پروژه‌های خیر ساز به خیرین می‌تواند منجر به جلب اعتماد بیشتر و پیشبرد زیرساخت‌ها و فضای ورزشی گردد. ایجاد نگرش ورزش خواهی و نوع دوستی در خانواده، مدیران، معلمان ورزش و دانش آموزان که نقش مؤثری در ورزش کردن یا نکردن کودکان و نوجوانان دارد، توزیع متوازن و پایدار منابع تجدید پذیر و تجدیدنپذیر برای نسل کنونی و آتی مهم است. ایجاد فصل مشترک برای بهره مندی از پتانسیل اسپانسرها، خیرین، والدین و سایر دستگاه‌های دولتی و غیردولتی می‌تواند در راستای تأمین منابع مالی به ورزش دانش آموزی کمک نماید. در همین راستا راهبرد ظرفیت‌سازی و تنوع بخشی به بنیادهای مالی، بازاریابی و

درآمدزایی با مشارکت خانواده‌ها، سازمان‌های دولتی، نهادهای عمومی و بخش خصوصی می‌تواند اتکای بیش از حد آموزش و پرورش به بودجه عمومی کشور و ضعف در جذب حمایت مالی و درآمدزایی از یک سو و ضعف اعتبارات دولت در نظام برنامه و بودجه کشور از سوی دیگر حل و فصل نماید (۳).

ورزش دانش آموزی که پدیده مرکزی یا محوری مدل تحقیق می‌باشد شامل مؤلفه‌های توسعه کل نظام ورزش با ورزش تربیتی که نشانگر این است که ورزش دانش آموزی شالوده و پایه و اساس ورزش کشور می‌باشد و تسهیل نمودن ورزش پایدار در آموزش و پرورش به توسعه ورزش کشور منجر می‌شود. ایجاد فرهنگ و تفکر هم افزایی در مدیران که در مشارکت پذیر نمودن مدیران نقش دارد، از دیگر مؤلفه‌ها مشارکت محور نمودن فعالیت‌های ورزش مدارس از جمله در برگزاری المپیادهای درون مدرسه‌ای، المپیاد استعدادهای برتر، رویدادهای ورزشی و جشنواره‌ها می‌باشد. ارائه دانش ساختاریافته به دانش آموزان به حفظ شاخص‌های اجتماعی، اقتصادی و زیست محیطی توسعه پایدار منجر می‌شود. ایجاد احساس نیاز به پویایی در بین خانواده‌ها توسط مدیران و معلمان می‌تواند در ترغیب والد و کودک نقش داشته باشد. همان طور که تربیت بدنی در مدارس جهان به عنوان هنر و علم حرکت انسان مطرح است و به چرایی و چگونگی حرکت بدن پاسخ می‌دهد، علل فیزیولوژیکی، روانی و اجتماعی آن را به کودک می‌آموزد و از طریق حرکت به خود ابرازی، خلاقیت، توسعه خویشتن دوستی ثبت و کسب و درک بهتر از بعد جسمانی خود نائل می‌شود (۱۳).

راهبردهای مدل پارادایمی تحقیق حاضر در ابتدا به اجرایی نمودن برنامه‌های زیر نظام‌های سند تحول بنیادین اشاره نمود، همانطور که استفاده از ظرفیت‌های قانونی اسناد بالادستی مانند سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و برنامه درسی ملی در حوزه درس تربیت بدنی باعث بهبود جایگاه درس تربیت بدنی خواهد شد (۱). یکی از مؤلفه‌هایی که مطلعان حوزه ورزش دانش آموزی در اکثر مصاحبه‌ها به آن پرداخته‌اند، اصلاح و تسهیل قوانین جذب حامیان و خیرین می‌باشد و اظهار داشتند که قوانین و مقررات موجود نیاز به اصلاح دارد و این قوانین سخت موجود منجر به کاهش جذب مشارکت گردیده و در نهایت رشد منفی ورزش دانش آموزی را در پی خواهد داشت و ارائه ساختار مدیریتی نو و منعطف و ارتباط ملموس مدیر با خیرین، بخش خصوصی، سمن‌ها به رشد و توسعه زیر ساختی در این حوزه کمک می‌کند. از طرفی پویایی مدارس با افزایش مشارکت ورزشی، فرهنگی، اجتماعی خانواده در مدرسه صورت می‌گیرد و این تعاملات و ارتباطات سازنده از طریق مشارکت خانواده در برنامه‌هایی نظیر هفته تربیت بدنی و المپیاد درون مدرسه‌ای با هدف اهمیت ورزش و سلامت ایجاد می‌شود. از دیگر راهبردها می‌توان به رعایت مسائل زیست محیطی در جا نمایی اماکن و ساخت فضاهای ورزش دانش آموزی اشاره نمود. راهبرد تدوین نظام نامه واحد برای تمامی ارگان‌های ذینفع حوزه ورزش می‌تواند با ایجاد یک مدیریت واحد، بسیاری از مشکلات را حل نماید همان طور که اکثر مطلعان حوزه ورزش کشور به بحث در مورد عامل مداخله‌گر که به عنوان تسهیل‌گر یا محدود کننده راهبردها شناخته می‌شوند به وجود موازی‌کاری و تداخل کاری در سازمان‌های ورزشی پرداختند و وجود آن را باعث افزایش هزینه‌ها، وقت و صرف انرژی و عاملی برای رشد منفی ورزش به ویژه ورزش دانش آموزی دانستند و بیان نمودند که ورزش به مدیریت واحد و پرهیز از موازی کاری نیاز محرز دارد. بر همین مبنای اساس تحلیل قانون اهداف، وظایف و تشکیلات ورزش کشور، نهادهای وزارت ورزش، کمیته ملی المپیک، وزارت آموزش و پرورش، فدراسیون ورزش دانش آموزی، وزارت علوم، فدراسیون ملی ورزش‌های دانشگاهی، وزارت بهداشت، دانشگاه آزاد، ستاد کل نیروهای مسلح و باشگاه‌های ورزشی در حوزه ورزش تربیتی مسئولیت دارند و بسیاری از آن‌ها فعالیت‌های جداگانه‌ای را بدون لحاظ قراردادن برنامه‌های سایر دستگاه‌ها انجام می‌دهند که باعث تداخل وظایف و نیز موازی‌کاری شده‌اند (۹). از سوی دیگر کاغذ بازی و زمان بر بودن روال اداری، برنامه‌ها و طرح‌های مربوط به مشارکت را کندی پیش می‌برند. از دیگر عوامل محدودکننده عدم آشنایی مردم با اهمیت ورزش در نظام آموزشی می‌باشد و اعتقادات و

دانش مسئولین و والدین در مشارکت پذیری دانش‌آموزان تأثیر گذار هستند. میزان ریسک‌پذیر بودن مدیران ورزشی که نقش مهمی در پذیرش یا عدم پذیرش مشارکت ایفا می‌کند، محدودیت‌ها و قوانین دست و پاگیر از دیگر مؤلفه‌ها می‌باشد که در اکثر مصاحبه‌ها از آن به عنوان عامل بازدارنده مشارکت یاد شده است. نقش قوانین و مقررات اجرایی نهادهای زیربسط مثل آموزش و پرورش بسیار مهم و تأثیرگذار است و باعث حضور بخش خصوصی، سازمان‌های مردم‌نهاد و سایر بخش‌ها در عرصه ورزش دانش‌آموزی می‌شود.

پیامدهای پژوهش حاضر شامل رسیدن به عزت و اقتدار ملی می‌باشد که از طریق فتح سکوه‌های افتخار توسط ورزشکاران برجسته و رونق ورزش قهرمانی، حرفه‌ای و رقابتی با کشف استعدادها موجود در مدارس صورت می‌پذیرد و از دیگر پیامدهای ورزش دانش‌آموزی، اشاعه حس نشاط اجتماعی و سلامت روحی، روانی و معنوی در جامعه می‌باشد، همانطور که مشارکت ورزشی مداوم دانش‌آموزان در دوران دبیرستان برای سلامت روحی و روانی آنان مفید است (۲۴). البته مشارکت ورزشی منجر به رشد، بلوغ و ارتقای سلامت جسمی، اخلاقی و رفتاری جوانان می‌گردد و در نهایت زندگی سالم و مثبتی را برای آنان شکل می‌دهد (۳۰). ایجاد منافع اقتصادی با تعامل‌های برد - برد و دوطرفه از دیگر دستاوردهای مشارکت فرابخشی می‌باشد و از این طریق می‌توان کمبودهای مالی و تجهیزاتی حوزه ورزش دانش‌آموزی را پوشش داد. در مصاحبه اول صاحب نظر اظهار می‌نماید که تقویت حس نوع دوستی ورزشکاران و تأثیر بر حس زیست محیط دوستی از پیامدهای مهم می‌باشد، همان‌طور که ورزشکاران در فعالیت‌های ورزشی با نظم و انضباط، ترتیب، با احترام به بزرگتر آشنا می‌شود و وقتی کار تیمی را در عرصه ورزش را یاد می‌گیرد، وقتی یاد می‌گیرد در محیط‌های ورزشی باید متناسب با صلاحیت‌های فنی خودتان اظهار نظر نماید، این یک نگرشی را در ورزشکار ایجاد می‌کند، این نگرش دوست‌داشتن خود و دوست داشتن دیگران و دوست داشتن محیط زیست است و این نگرش از طریق ورزش در عرصه‌های مختلف ورزشی به خوبی ایجاد می‌شود و این حس دوست داشتن خود و دیگران و زیست محیط می‌تواند تأثیرات مستقلى در عرصه‌های زیست محیطی داشته باشد. خیلی از ورزشکاران نسبت به افراد عادی کمتر به زیست محیط آسیب برسانند. چرا که کمتر سراغ استفاده نامطلوب از خلقت‌های خداوند می‌روند، چون روحیه ورزشکاران، روحیه لطیفی خواهد شد و این حس نوع دوستی در ورزشکاران تقویت پیدا می‌کند و حس نوع دوستی مستقل پیدا می‌شود و به حس زیست محیط دوستی تأثیرگذار می‌باشد. با این تفاسیر ارائه‌ی الگوی مشارکت ورزش دانش‌آموزی ایران مبتنی بر توسعه پایدار در پیشرفت و پیشبرد همه‌جانبه ورزش دانش‌آموزی می‌تواند مؤثر و کاربردی باشد و زمینه‌ی جذب منابع و هم‌چنین جامعه سالم و پویا را فراهم نماید و خلاء زیر بنای علمی موجود را از بین ببرد و در ضمن این پژوهش برای اولین بار در کشور مورد تحلیل و بررسی قرار می‌گیرد.

بر اساس نتایج حاصل از پژوهش حاضر برای توسعه پایدار مشارکت ورزش دانش‌آموزی ایران پیشنهادهاتی در نظر گرفته شده است و از جمله شاخص اجتماعی توسعه پایدار که با توجه به معضل کم تحرکی و جابگو نبودن ساعات درس تربیت بدنی جهت تأمین نیازهای حرکتی و فعالیتی دانش‌آموزان به ایجاد احساس پویایی در بین خانواده‌ها، دانش‌آموزان، معلمان و مدیران با تغییر جان بینی و نگرش نسبت به زندگی و آشنا نمودن احاد جامعه از اهمیت ورزش در نظام آموزشی پرداخت و طرح‌هایی نظیر ورزش زوج یا والد و کودک، ترویج طرح ورزش محله محور جهت پویایی ارکان خانواده و شهروندان نهادینه کرد. از طرفی با استفاده بهینه از فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی دانش‌آموزان را به فعالیت و مشارکت در ورزش ترغیب نمود. البته برای پیشبرد اهداف مد نظر به برگزاری میز گردی با متولی اداره ورزش و جوانان با ارگان‌های ذی‌نفع حوزه ورزش دانش‌آموزی با موضوع پیشگیری آسیب‌های اجتماعی، افزایش سلامتی، طول عمر و امید به زندگی بر قرار شود و با تدوین برنامه‌های بلند مدت و ایجاد مدیریت واحد در اجرای تمام برنامه‌ها زمینه ارتقای سرمایه‌های اجتماعی فراهم شود. با توجه به شاخص زیست محیطی توسعه پایدار پیشنهاد می‌شود که بحث محیط زیست در مدارس جدی گرفته شود در زیر

ساخت و ساز و جا نمایی اماکن ورزش دانش آموزی پیوسته‌های زیست محیطی رعایت شود. بهداشت ورزشی در بین دانش آموزان نهادینه شود. در حوزه ورزش و سلامت، گروه امنیت سلامت دانش آموزی راه اندازی گردد و مسائل مربوط به حفظ محیط زیست در غالب اردوهای تفریحی ورزشی به دانش آموزان آموزش داده شود و طرح مدارس محیط زیستی در سطح کشور به مرحله اجرا در آید و در برگزاری رویدادها و المپیادهای ورزش دانش آموزی با سازمان حفاظت محیط زیست تفاهم نامه انعقاد گردد و با راه اندازی رشته ورزشی پلاکینگ یا پاک ورزی در مدارس زمینه حفظ محیط زیست از طریق ورزش صورت پذیرد، همچنین الگوبردای از المپیک جهانی در راستای حفظ محیط زیست در برگزاری رویدادهای ورزش دانش آموزی می‌تواند در نهادینه سازی و حفظ محیط زیست مثر ثمر گردد. بر اساس شاخص اقتصادی توسعه پایدار، جهت تأمین منابع مالی و درآمدزایی در آموزش و پرورش و با توجه به محدودیت اعتبار و بودجه و همچنین سهم ناچیز ورزش در تولید ناخالص ملی پیشنهاداتی ارائه می‌شود. همان طور که آموزش و پرورش فرصت مغتنم برای افراد سرمایه گذار می‌باشد و با نگرش سازی، تعاملات سازنده و تسهیل قانونی حضور بخش خصوصی در حوزه ورزش دانش آموزی و تضمین برگشت اصل سرمایه و دریافت سود منطقی در بازه زمانی مشخص برای سرمایه گذار می‌تواند منجر به افزایش اعتماد به سیستم جهت سرمایه گذاری گردد. با ایجاد ورزش در سید فکری اقشار مختلف جامعه به حضور پررنگ تر افراد کمک گردد. هرگاه ورزش در سید فکری آحاد جامعه ایجاد نشود، نسبت هزینه‌کرد (بودجه ای اصلاحی با مقایسه هزینه واقعی با بودجه مصوب) در حوزه فعالیت‌های ورزشی کاهش پیدا می‌کند و وقتی که هزینه کرد در حوزه فعالیت‌های ورزشی کاهش پیدا کند، سهم ورزش در اقتصاد کلان آن جامعه کاهش پیدا می‌کند. وقتی ورزش تربیتی و دانش آموزی زمینه‌ساز ایجاد حس ورزش دوستی و ورزش خواهی در جامعه باشد و هم چنین حس ورزش دوستی و ورزش خواهی در جامعه ایجاد شود، نسبت هزینه کرد در فعالیت‌های ورزشی اعم از کالا، پوشاک، تجهیزات، خدمات افزایش می‌یابد و این تأثیرات مستقیمی در در اقتصاد ورزش کشور خواهد داشت. با فراهم نمودن بستر پخش و اطلاع رسانی رویدادها و المپیاد ورزش دانش آموزی و جشنواره‌های ورزشی از طریق شبکه‌های اجتماعی و سازمانی و ایجاد لیگ رشته‌های ورزشی مختلف و باشگاه‌های ورزش دانش آموزی بستر جذابیت رویدادها برای آحاد جامعه و جذب حامیان مالی و شرکت‌ها فراهم شود. تحت کنترل در آوردن کانون ورزشی در رشته‌های مختلف ورزشی از دیگر موارد درآمدزایی ایجاد خواهد شد و در این قشر خاص دیگری که می‌تواند کمک شایانی در تأمین زیر ساخت‌ها نماید خیرین خواهند بود که نقش تأثیرگذار در ارتقای سلامت جامعه خواهند داشت که با شفاف سازی و اطلاع رسانی مراحل پیشرفت پروژه‌ها و تعاملات عینی و ملموس و مشهود نمودن نتایج برای آنان و البته با برگزاری جلسات و سهمیم نمودن خیران در تصمیم‌گیری‌ها و برگزاری مراسم تقدیر و تکریم تا حد زیادی زمینه جلب اعتماد آنان فراهم می‌گردد.

منابع

- تسلیمی، ز. بابویی، حسین. (۱۳۹۶). "استقرار ارزشیابی هماهنگ و متمرکز درس تربیت بدنی در مدارس: یک مطالعه کیفی". پژوهش در ورزش تربیتی، شماره ۱۴، صص: ۶۶-۴۵.
- ۲- حیدری فرد، س. شریفیان، ا. (۱۳۹۶). "شناسایی و مقایسه موانع مشارکت خیرین در توسعه فضاهای ورزشی". مطالعات مدیریت ورزشی، شماره ۴۱، صص: ۹۶-۸۱.

- ۳- حمیدی، م. وحدانی، م. خبیری، م. علیدوست، ا. (۱۳۹۵). "تدوین استراتژی های تربیت بدنی و فعالیت های ورزشی وزارت آموزش و پرورش"، فصلنامه خانواده و پژوهش، شماره ۳۴، ص: ۵۰-۳۴.
- ۴- حمیدی، م. رجبی، ح. علیدوست قهفرخی، ا. زینی زاده، م. (۱۳۹۷). "طراحی و تدوین برنامه راهبردی فدراسیون ورزش دانش آموزی ایران". پژوهش ورزش تربیتی، شماره ۱۴، ص: ۶۷-۹۲.
- ۵- خشنوا دانا، ح. (۱۳۹۵). "بررسی توسعه فضای ورزش شهری بر مشارکت مردمی و نقش آن در توسعه پایدار". دومین همایش ملی توسعه پایدار استان کهگیلویه و بویر احمد، شماره ۱۷، ص: ۳۵-۳۱.
- ۶- دفتر مطالعات فرهنگی مرکز تحقیقات مجلس شورای اسلامی جمهوری اسلامی ایران. (۱۳۹۴). "بررسی و تجزیه و تحلیل تربیت بدنی و ورزش با تاکید بر پنج اصل کلیدی از برنامه های توسعه"، ۲۷۰ (۱۴۵۱۹)، ۳۱-۱.
- ۷- رضوی، م. ح. روحانی، ز. قنبری فیروزآبادی، ع. (۱۳۹۲). "تحلیلی بر عوامل مؤثر در ارتقای جایگاه درس تربیت بدنی در مدارس"، پژوهش نامه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی، سال دهم، شماره ۱۹، ص: ۸۰-۶۹.
- ۸- رحمتی، م. م. علیخواه، ف. شادمنفعت، س. م. کبیری، س. (۱۳۹۶). "مدل سازی معادلات ساختاری: مطالعه ای عامل های مؤثر بر فرایند مشارکت ورزشی"، پژوهش در ورزش تربیتی، شماره ۱۵، ص: ۲۴۶-۲۲۳.
- ۹- راسخ، ن. سجادی، س. ا. رضوی، س. م. ح. دوستی، م. (۱۳۹۷). "تحلیل ساختار ورزش تربیتی ایران"، پژوهش در ورزش تربیتی، شماره ۱۴، ص: ۴۴-۱۷.
- ۱۰- رنجبری، ش. فلاح، ز. شجاعی، و. (۱۳۹۸). "بررسی عوامل مؤثر بر فناوری اطلاعات و ارتباطات (فاوا) در ورزش مدارس با استفاده از الگوی مدل سازی ساختاری تفسیری"، نشریه علمی-پژوهشی فناوری آموزش، ص: ۴-۱.
- ۱۱- طاهر سیما، س. ایرانی بهبهانی، ه. بذرافکن، ک. (۱۳۹۴). "تبیین نقش آموزشی فضای باز در مدارس ایران با مطالعه تطبیقی مدارس سنتی تا معاصر" (نمونه های موردی: مدرسه های چهارباغ، دارالفنون و البرز)، فصلنامه پژوهش های معماری اسلامی، شماره ششم، سال سوم، ص: ۷۰-۵۵.
- ۱۲- عباسی، ا. پاکاری، ا. (۱۳۹۵). "راههای تامین مالی در نظام آموزشی ایران و جهان" دومین همایش بین المللی مدیریت، اقتصاد و توسعه.
- ۱۳- قربانی قهفرخی، ل. اسلامی، ص. قیصری، ن. (۱۳۹۶). "تأثیر ورزش صبحگاهی با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دختر پایه اول، دوم، سوم ابتدایی". پژوهش کاربردی در مدیریت ورزشی، سال ششم، شماره ۱، ص: ۹۹-۱۰۸.

۱۴- قنبری، ه. شتاب بوشهری، ن. شفیعی نیا، پ. مهرعلیزاده، ی. (۱۳۹۷). "آسیب شناسی تربیت بدنی و ورزش مدارس با استفاده از مدل سه شاخگی". پژوهش در ورزش تربیتی، شماره ۱۵، ص: ۱۶۰-۱۳۹.

۱۵- کاتوزیان، ب. میرزازاده، ز. س. عظیم زاده، م. کشتی دار، م. (۱۳۹۴). "بررسی وضعیت درس تربیت بدنی دوره اول ابتدایی با استفاده از ماتریس SWOT"، رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی، دوره ۳، شماره ۱۱، ص: ۴۷-۵۶.

۱۶- متین، ن. (۱۳۹۱). "ضرورت مشارکت در آموزش و پرورش: کاستی ها و راهکارها". جامعه شناسی آموزش و پرورش، شماره ۳، ص: ۱۷۳-۱۴۳.

۱۷- موسایی، م. هاشمی، س. ابراهیمی، م. (۱۳۹۱)، "بررسی جامعه شناختی توسعه پایدار گردشگری در ایران؛ موانع، چالشها، راهکارها". تخصصی علوم اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شوشتر، سال ششم، شماره ۱۶، ص: ۲۵-۴۹.

۱۸- نوابخش، م. اسمی جوشقانی، ز. (۱۳۹۱). "عوامل اجتماعی و فرهنگی موثر بر میزان مشارکت دانش آموزان در فعالیتهای دانش آموزی" مجله مطالعات توسعه اجتماعی ایران، سال چهارم، شماره چهارم، ص: ۱۲۲-۱۰۵.

۱۹- وحدانی، م. حمیدی، م. خبیری، م. علیدوست قهفرخی، ا. (۱۳۹۶). "ندوین نقشه استراتژی تربیت بدنی و فعالیتهای ورزشی وزارت آموزش و پرورش" نشریه پژوهش در ورزش، شماره ۱۲، ص: ۱۷-۳۶.

۲۰- همتی نژاد، م. رحمتی، م. م. منوچهری نژاد، م. (۱۳۹۴). "رابطه سرمایه اجتماعی خانواده و مشارکت ورزشی دانش آموزان و نوجوان" نشریه مدیریت ورزشی، دوره ۷، شماره ۳، ص: ۴۷۰-۴۵۷.

21- Adetunji, O J & Olusola A I (2017). Benefits of Participation in Sport to the Youth. Journal of sports and Physical Education: 1, 30- 34.

22- Dazhi, Y . Richardson , J C . French, B F. Lehman ,J D.(2010). The development of a content analysis model for assessing students' cognitive learning in asynchronous online discussions. Education Tech Research:1-29.

23- Fleming, A. Wise Russell, M. Hansen, H. Sams, L.(2017).The sustainable development goals: A case study. Journal Marine Policy:94-103.

24-Garcia,AF. Catherine, SM S. O'Loughlin, J L.(2017), Sport participation in high school and anxiety symptoms in young adulthood. journal Mental health and physical activity:12,19-24.

- 25- Guilmette, M. Mulvihill, K. Villemare-Krajden, R. Barker, E T.(2019).Past and present participation in extracurricular activities is associated with adaptive self-regulation of goals, academic success, and emotional wellbeing among university students. *Learning and Individual Differences* :73 ,8–15.
- 26- Humphreys, B. R., MacLeod, L., & Ruseski, J. (2014). Physical activity and health outcome: Evidence from Canada. *Health Economic*. 23(1), 33-54.
- 27- Jansson. M, Abdulah. M, ,Eriksson. A.(2018).Secondary School Students' Perspectives and use of Three School Grounds of varying size, Content and Design. *Journal Urban Forestry Urban Greening*:1-25.
- 28- Kumar, H. Episavet, A.Manopi, I & Paul Down ward, H.(2017). Sport Participation: Fromlolicy, Through Facilities, Tousers' Health, well-being, and social capital, *Journal Sport Management Review*, 469:1-14.
- 29-Morelaa,E . Marie Elbeb,A . Theodorakisa,Y. & Hatzigeorgiadisa,A.(2019), Sport Participation and Acculturative Stress of young migrants in Greece: The Role of Sport Motivational Environment, *International Journal of Intercultural Relations* 71: 24–30.
- 30- MacKay. C, Cumming . S, Blake. T.(2019).Youth sport: Friend or Foe. *Best Practice & Research Clinical Rheumatology*:1-17
- 31-Strauss, A & Corbin. J .(1990). *Basics of Qualitative Research: Techniques and Procedures Grounded Theory*. Newbury Park, CA: Sage Publications, Translated by Abraham Afshar.P:1-334.